

Mythologia, Venise, 1567 - VI, 22 : De Typhone

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[79\] : De Typhone](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre VI

[Mythologia, Francfort, 1581 - VI, 22 : De Typhone](#) est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre VI

[Mythologie, Paris, 1627 - VI, 23 : De Typhon ou Typhee](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre VI

[Mythologie, Lyon, 1612 - VI, 22 : De Typhon ou Typhœe](#) est une transformation de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Venise, 1567 - VI, 22 : De Typhone, 1567

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 08/08/2025 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/894>

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) , Res/4 Ant. 50

Formatin-4

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination 196r°-198r°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses [Typhon](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière modification le 25/11/2024

occultum contineant, inquiramus. Dicti sunt gigantes Terræ & Cœli filii ex patricidio prope nati, & ex crudelitate Saturni in patrem, quia nihil prope boni ex adulterio & illegitimo congrellu nasci consuevit; atque illi, qui sunt crassioris materiz, temperati, & exigitatis amici, ferè esse non solent; quare crassiora corpora prona sunt ad voluptates, iramque diutius feruant, rationi non facile cedunt, minus sunt ad capiendas disciplinas accommodata, & pro libidine, animorumq; impetu plerūq; feruntur. Alii tñ Neptuni & Iphimedex filios putarunt, quoniam omnes crudeles & inhumani ac feri Neptuni dicuntur filii: quippe quorum corpora ob humorum copiam à sole minime digestorum bonitatem morum nesciant; cuius radii non solum 10 educandis corporibus, sed etiam moderandis animis mortalium plurimum conferunt. Quid vero est aliud Iphimedea, quam pertinax & infixa in animo cupiditas neque consilio neque rationi cedens? nam in quibus corporibus eximis vites extiterint, minimum est plerunque consilii & prudentiæ. Hi igitur, ut imprudentes, & crudeles, & temerarii, qui nihil honestum esse putarent, nisi quod placuerit, vel louem ipsum velle de caelo depellere aui sunt. Id ego nihil aliud esse crediderim, nisi imprudentes homines, quibus libido & impetus animi dominatur, Deos omnes contemnere. ac pro suis viribus religionem cuvere; cum religio sit omni temeritati & improbitati aduersaria. Nam sine religione ac Deorum metu, nihil neque iustum, neq; pius, neque sanctum fieri potest. Verum quia scelerum omnium comes eit supplicium, & pena, & miseria, quia Deus est gravissimus flagitorum vindicta, illi nō iniuria ab Hercule, & Pallade, & Dñs cæteris pfligati & acerbissimi suppliciis addicti sunt apud inferos, cum nemini eile scelerato impune densiq; licet. At nunc de Typhone dicatur.

De Typhone.

Cap. XXII.

Sed quoniam dictum est de Gigantibus, nonnullaque tantum de Typhone artigimus, cum plura de illo, quam de quouis ceterorum dicta inueniantur, neque eadem causa sit cur nascetur, visum est mihi seorsum esse de Typhone, quid ab antiquis dicitur, explicandum. Scriptum reliquit igitur Homerus in hymno in Apollinem Iunoem ægræ ferentem quod Jupiter si ne se ex capite Mineruam peperisset eosum ac terram precatam fuisse, omnesque Deos superos & inferos, vt posset & ipsa fine maris congressu patere; quæ cum manu humum percussisset, sequenti postea tempore natus est ex ea terra Typhon, qui dracæne educandus traditus est, vt pateat ex his versibus;

λύγεισιν αποτελλέται, οὐδὲ πρόγενες
ανθρώποις τίς νέος ἀντί αποτελεῖται.
Γερπίσις, μηδέτερ, ταχεῖς ἀγρυπνοὶ,
αἰπάντες πρόσωπα τοιχοῖν, οὐδέτεροι περιστέρε,
Πολλαδί γολλα ταραντόν, οὐδέτεροι τῆνας δερπεῖται.
Τοι γερπεῖσιν χρηστόπεπτον ερπετός ὅρη
ταντοῦ πολλα ταραντόν, οὐδέτεροι τηνας δερπεῖται.
Αντεῖται πραμένει ταραντόν τηνας δερπεῖται.
Ιερεῖται πραμένει ταραντόν τηνας δερπεῖται,
καὶ σφινξ, καὶ λιοντάριον ταραντόν τηνας δερπεῖται.
Ιερεῖται πραμένει ταραντόν τηνας δερπεῖται.

— 150 —

III-

Mythologiae

Illi mis prope fons , illic maculosa draconia
Interiit iaculo regis magno è lute nati,
Pestis & atra lues mortalibus . illa vicorum ,
Illa fuit pecudum exitium , grauis illa ruina ;
Illa aluit caput pulchra à lunone Typhona
Difficilemque grauemque luem mortalibus ægris .
Hunc irata Ioui patri luno edidit , alma
Quod fuit illius de vertice nata Minerua .

10 Hesiod. autem in Theogonia Terra ac Tauri sive Erebi filium fuisse Ty-
phona credidit sive Typhoeum, ut patet in his;

Et ne omnia hic ascribam Hesiodi carmina, que omnibus sunt in promptu,
latinę sententiam Hesio, ita ex tempore explicabo;

Verum ubi Titanas celo turbasset ab alto
Iupiter, hinc genuit mox alma Typhoea Tellus
Pottremum ex Erebo Veneris dulcedine capta.
Huic palme ad quævis miranda negotia duro
Robore erant, prompti; pedes; centrum capita altis
Ex humeris. scui surgebant toru; draconis
Ora subhinc linguis lambentia cœca trifulcîs.
Igne coruscabant ciliis sub lumina tetricis.
Deniq; quodq; caput flammam spirabat, & ignem.
Omnibus his inerant voces variumō sonabant.

三

Omnibus his interant voces, variisque tonis,
Horrendumque dabant gemitum. Sæpe ore tonabant,
Numinibus magnis, ut sint concurrere visa.
Interdum ingenti tauri mugire boatu,
Interdum gemitum sequi dare visa leonis,
Interdumque canum latrantium emittere voces.
Rufus & horrendum sonitum ab radicibus imis
Mittebant montes umbros. luce sed illa
Denique visa potens nimis in foret ista propago;
Atque viros, superosque Deos vicisset ab alto
Ni pater omnipotens hominum sator, atque Deorum
Aethere det toni:rus, & fulmina crebra repente.

30

40

**Corpus erat totum pennis obtectum, crines impexi, barba prolixæ, oculi
ignei, ignis ex ore multus feruebat. Hunc fugientibus Diis lupiter insec-
tus ad Casium montem Syrix fulmine saucianit. At ille Iouem deinde capiu-
detinuit, cui harpe illa, quam illi ademit, manuum pedumque nerois li-
cut, & in Ciliciam impotrum humeris transportauit. At Mercurius Ioue
furatus restituit in pristinam formam. tum Iupiter iterum illum insecurus
fulmine vulnerauit apud Ercium montem, qui ita dictus fuit à copia san-
guinis, qui ibi de vulnere defluxit: mox in Siciliam illi fugienti Aetnam
super-**

Mythologiae

Pessis & atra lues mortalibus. Illa Typhonis
Quippe altrix fuerat; Iuno hunc portarat alendum,
Aduersusque Iouem genuit; fraudare iugales
Ille thorus quoniam paclus, Venerisq; maritam
Prinuit socia dulcedine, ubi ipse Mineruam
Concepit solus. Timuit nam pallida Iuno
Ne noua gignendis ratio foret ista reperta
Pignoribus, nullusque faret mox coniugis vsus.

20

Terribilis postquam Iunonis crevit alumnus
Anguineis pedibus, sublimi vertice cœlum
Tangebat: corpus plumæque anguesq; tegebant
Innumeræ, plagas orientis dexteræ solis,
Cum staret, plegas tangebat luxa cadentis.
Huic centum capita expirantia naribus ignem
Ausa Iouem contra, columq; insurgere contra.
Sed pater omnipotens tonitus & fulmina dextra
Deicit in terras: tremuerunt murmure montes
Insolito, mundumq; rati compage soluta
Sunt ruere. At latuit tandem Sterbonidis vnda
Ipse Typhon iictus flagrantis fulminis igne.
Aetnæ tulit oppressus mox pondera montis.
Vis humana Dei sic spenit robur, & iram.

30

Fama est enim iuxta Typhaoniam è sanie percussi Typhonis natum fuisse il-
lum draconem, qui vellus aureum seruabat in Colchis. Verum cum Cauca-
sus mons arderet, is in Italiani ad Pitheciatas insulas confugit: ut ait Phere-
cydes, est autem Nysa, cuius in lacu primum occultatus fuit Typhœus, non
longe ab Aegypto, ut patet ex his carminibus Herodori;

Ita dicit sacerdos Ægyptiorum noster, alterus dicit,
Talos quidam ex iactis auctoritas habet.

30

Insula Nysa frequens sylvis, atque ultima tellus,
Distant Phœnices, Aegypti est vicina fluencis.

40

Typhonem alii in Phrygia, alii in Boortia, alii in Pitheciatis humatum fuisse
tradiderunt. Quidam putaront Typhonem Regem fuisse Aegypti homi-
nem inhumani ac ferum, ob cuius crudelitatem propè vniuersa Aegyptus
fuerit deuastata & eversa: qui ita fuit vocatus è draconis crudelissimi natu-
re, vel quia more draconis Aegyptum popularetur; quem, ut ait Herodo-
tus in Euterpe, Osiris de medio suslulit. alii Typhonem insignem fuisse draco-
nem arbitrantur, quia id animal cum dicatur à Græcis οὐ γίνεται, quod in aquis
& in terra æque vivat, singitur modo sub aqua, modo sub terram ocellatus.
is draco ita dictus fuit, quoniam ob singularem vim veneni omnia combu-
ret, faceretque ut contacta arescerent. cum igitur vis aeris illum vndiq;
expelleret, neque satis æram sibi temperiem inuenire posset, dictus est lo-
uis metu in Aegyptum profugisse, ubi cum æsum ferre non posset, in lacum
mersus interit. Hic dicitur à lunone procreatus terra percussa, quia tanta
vis est aeris temperamenti aliquando, ut, & magnitudine & forma admira-
biles plantæ & animalia inaudita oriuntur. alii hanc fabulam ad res naturæ
totam retoferunt: quippe cum scribat Strabo lib. 5. vniuersum tractum à
Cumis in Siciliam vlique, & Aetnam, & Liparenses insulas, & Puteolanum,
Neapolita-

Neapolitanum, Baianumq; agrum Pirtheusaq; insulas quas dan profundas & in unum coeuntes sub se solitas habere cauernas, que in Græciam quoq; porrigerentur, in quibus multe vis inesset sulphurea. Ideo quibusdā temporibus cum ventis spirantibus subterraneis terremotos harent frequētes in iis locis, & flammam, seruentiumq; aquarum profluvia, ignisq; exhalationes, & cineres cum fauillis longius emitterentur, fabulati sunt antiqui serpentem illum sive Aegypti tyrannum perpetuo suppicio damnatum sub iis locis facere, qui quoties moueretur, ignem ac cineres eructare, terraq; cōcuteret. siue p̄terea situm quendā in insula Sicilia per terram motus ac incendia elatū Epomeum in medio ferē insulæ vocatum fuisse, qui natus sīd 10 cum Typhoeus humerum moueret. alii vim ventorum non subterraneorum quidem, sed ē sublimi loco spirantium esse Typhonem crediderunt, qui & orientem & occidentem manibus pertingeret, & cuius capita altissime usq; ad sydera peruenirent. nam ventilatissime vagantur. plura capita illi tribuerunt, ob varias diuersorum vires: corpus erat pennis tecum ob celeritatem, circa crura frequentes viperarum spines, propter noxiā vim aliquando ventorum. oculi ignei, flammæq; ex ore spirabat, propter materiā ventorum, que sit ē siccis calidisq; vaporibus. Fingitur ad montem Caucasum confugisse, quia in montibus venti plerunque dominantur. Alii ad primam mundi originem hoc deduxerunt cum dicant tantam vim ventorum & inflammationem natam ex Erebō sive ex chao, mox à Ioue de pressam, cum Jupiter 20 sit sive commoda temperie: quam vim celi ac mundi temperie depressit. cum vero ob cauernosa loca venti & ignes sint subterranei postea fabulati sunt hunc in Sicilia à Ioue fuisse fulmine ictum. Alii Typhonem pestiferam aeris male affecti naturam ob nimium calorem putarunt: quippe cum vis nimia & statim plurimum oblit humanis corporibus, eaq; imbecilliora faciat ad reliquas temporum mutationes perfetendas. Mox cum recedente sole per signiferum circulum aliquando cessauerit aestus, facta est magna imbrum ac tonitruum copia, cū per calorem imbrēs coite non possent. tum fulmina frequentia ceciderunt, quare Jupiter fulminibus Typhonem primum in Aegyptum fugavit, & in loca calidiora ad meridiem, deinde sub Aetnam detruhit. quidam Typhonem hominem fuisse ferocem & strenuum arbitrati sunt, qui Iouem de regio collecta magna exulum & inuidorum manu conatus sic deicere, quare ob potentiam illi tantum corpus trinubunt. quod inflammatum nonnullos aduersus Iouem persuadendo, dictus 30 fuit ignem ex ore spirare solitus, & neruos Ioui concidisse. Hos ilii furatus est Mercurius, ac Ioui reddidit, quoniam Iouis oratione postea reconciliati sunt animi illorum, qui à Ioue deliciuerant. Alii rursus ad reuocandos animos ab ambitione fabulam hanc retroseruant, qui cum significare velint illā pessimam omnium prope vitiorum esse, & filiam Erebī, & ignem ex ore efflante dixerunt. Hac aduersus Iouem insurgit, quoniam nulla est religionis, nulla humanitatis, nulla iustitiae cura, ubi pullularit ambitionis furor. Quod cum multa habeat capita, multos modos, multas folicitudines, multas molestias eius significarunt. Hunc Typhonem, sive hanc ambitionem huc illud fugientem Jupiter tandem opprimit ac labefactat, quia & si cupiditas aliquandiu rationi sapientiæque resiliat, tamen ab illa denique vincitur. neque quispiam est sapiens, quin rationi demum obtemperet, eti cupiditate aliquantulum exagitetur. at nunc de Paride dicamus.